

Μια φορά κι έναν καιρό...

... ένα υπερήφανο έθνος, με παράδοση στην φιλοσοφία, στην ποίηση, στο θέατρο, βρέθηκε στο μάτι του οικονομικού κυκλώνα, χτυπημένο από ένα διεθνές οικονομικό κραχ. Τα τέσσερα χρόνια που προηγήθηκαν το κραχ, η οικονομία της χώρας μεγεθύνθηκε κατά 14% - παρόλο που πολλοί προειδοποιούσαν ότι επρόκειτο για το είδος της οικονομικής μεγέθυνσης που οφείλεται σε «φούσκα».

Ξάφνου, ως κεραυνός εν αιθρία, ξέσπασε το τραπεζικό κραχ στην Γουόλ Στρητ. Πολύ γρήγορα οι ζωές των ανθρώπων δηλητηριάστηκαν. Μέσα σε τρία χρόνια το 17% του εθνικού εισοδήματός του έθνους χάθηκαν στην μαύρη τρύπα της Κρίσης.

Ο πρώτος χρόνος μετά το χρηματιστηριακό κραχ της Νέας Υόρκης ήταν υποφερτός. Το εθνικό εισόδημα μειώθηκε μεν κατά τι, -2% «άνοδο» του ΑΕΠ κατέγραψε η στατιστική υπηρεσία, αλλά την ίδια χρονιά οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν σημαντικά, 3%, καθώς η υφέρπουσα Κρίση καθιστούσε αναγκαία την αύξηση της κοινωνικής πρόνοιας των νέων ανέργων από την μία και την χρηματοδότηση των τραπεζών που κινδύνευαν με λουκέτο από την άλλη.

Παράλληλα τα δημόσια έσοδα πλήγησαν από την Ύφεση, με το δημόσιο έλλειμμα να αυξάνεται. Θορυβημένη και υπό την πίεση των δανειστών, η κυβέρνηση επιδόθηκε σε σκληρή λιτότητα μειώνοντας, τον δεύτερο χρόνο μετά το κραχ, τις δημόσιες δαπάνες κατά 17%, και την μεθεπόμενη χρονιά κατά άλλο ένα 15%. Το αποτέλεσμα ήταν να φουντώσει η Ύφεση, να θεριέψει η Κρίση και οι ναζί να εξαγριωθούν πλήρως.

Προφανώς, η πιο πάνω αφήγηση μπορεί να χρησιμεύσει το ίδιο επακριβώς για δύο ευρωπαϊκές χώρες σε δύο διαφορετικές στιγμές. Τις παραπάνω γραμμές τις συνέγραψα με την Γερμανία της Βαϊμάρης κατά νου. Παρατηρείστε όμως πόσο πιστά αποδίδει την δική μας, πρόσφατη, πικρή εμπειρία. Το μόνο που πρέπει να αντικαταστήσετε είναι το δικό τους 1929 με το δικό μας 2008.

Κι όμως. Ούτε η κυβέρνηση του Βερολίνου ούτε των Αθηνών φαίνονται διατεθειμένες να διδαχθούν από την ιστορία. Οπότε και την επαναλαμβάνουν, καθιστώντας πάντα επίκαιρα τα συμπεράσματα των σοβαρών αναλυτών της εποχής. Για κοιτάξτε τι έγραφε ο Τζον Μείναρντ Κέινς για την Ελλάδα πριν καν ξεσπάσει το Κραχ του 1929:

*Ορμώμενοι από παρανοϊκές ψευδαισθήσεις "μεγαλείου" και μια ριψοκίνδυνη απώλεια της αίσθησης του ίδιου του συμφέροντος, ο **ελλην κός** λαός ανέτρεψε τα θεμέλια στα οποία όλοι μας ζούσαμε και χτίζαμε. Όμως οι εκπρόσωποι **της Ευρωπαϊκής Ένωσης** πήραν το ρίσκο να ολοκληρώσουν την καταστροφή την οποία ξεκίνησε η **Ελλάδα** με μια **δανε ακή συμφωνία** η οποία, αν εφαρμοστεί, σίγουρα θα χειροτερέψει περισσότερο (αντί να αναζωογονήσει) το ευαίσθητο, περίπλοκο οργανικό σύνολο το οποίο τόσο έχει παραχθεί και θρυμματιστεί από **την Κρ ση του 2008**, και το οποίο είναι το μοναδικό πλαίσιο στο οποίο οι λαοί της Ευρώπης δύνανται να εργασθούν και να ζήσουν. (*)*

Προφανώς δεν είναι αυτές οι ακριβείς φράσεις του Κέινς. Δεν απέχουν όμως παρά ελάχιστα! (**)

(*) Βλ. *Οι Οικονομικές Συνέπειες της Ειρήνης*, Harcourt Brace, Νέα Υόρκη, 1920.

(**) Για να δείτε τα πραγματικά λόγια του Keynes, να προβείτε στις εξής απλές αντικαταστάσεις των μαυρισμένων λέξεων: 'Γερμανικό' αντί για **ελληνικό**, 'Γαλλίας και Βρετανίας' αντί για **Ευρωπαϊκής Ένωσης**, 'Ελλάδα' αντί για **Γερμανία**, 'Ειρήνη' αντί για **δανειακή συμφωνία**, 'τον πόλεμο' αντί για **την Κρίση του 2008**.